

Závěry Rady ze dne 26. listopadu 2012 o Evropské strategii pro internet lépe uzpůsobený dětem

(2012/C 393/04)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

SE ZÁJMEM VÍTÁ:

skutečnost, že Komise dne 2. května 2012 přijala Evropskou strategii pro internet lépe uzpůsobený dětem, ⁽¹⁾ a POTVRZUJE zaměření strategie na čtyři pilíře činnosti: (1) podporu kvalitního internetového obsahu pro děti, (2) zvyšování informovanosti a vlastní odpovědnosti, (3) vytvoření internetového prostředí bezpečného pro děti a (4) boj proti on-line materiálům souvisejícím s pohlavním zneužíváním dětí;

PŘIPOMÍNÁ:

- Agendu EU v oblasti práv dítěte ⁽²⁾, ve které je jako jeden z cílů stanoveno zajištění vysokého stupně ochrany dětí v digitálním prostoru při současném plném zachování jejich práva na přístup na internet ve prospěch jejich sociálního a kulturního rozvoje,
- význam programů pro bezpečnější internet, jejichž prostřednictvím EU od roku 1999 koordinuje a podporuje úsilí o dosažení vyšší bezpečnosti internetu pro děti, jakož i stěžejní úlohu center pro bezpečnější internet,
- Digitální agendu pro Evropu ⁽³⁾, jejíž opatření mají mimo jiné za cíl zlepšit mediální gramotnost ⁽⁴⁾, zejména digitální kompetence ⁽⁵⁾, začlenění do informační společnosti, jakož i podporu technologických inovací a tvorbu pracovních míst, a tím přispívat k jednotnému digitálnímu trhu;

ZDŮRAŽŇUJE:

1. skutečnost, že stále platí její závěry z roku 2011 o ochraně dětí v digitálním světě ⁽⁶⁾, v nichž vyzvala členské státy,

⁽¹⁾ COM(2012) 196 final – dokument 9486/12.

⁽²⁾ KOM(2011) 60 v konečném znění – dokument 7226/11.

⁽³⁾ Dokument 9981/10 REV 1 – (KOM(2010) 245 v konečném znění/2).

⁽⁴⁾ Mediální gramotnost je „schopnost přístupu k médiím a schopnost porozumět, kriticky hodnotit, vytvářet a komunikovat obsah médií“ (Závěry Rady ze dne 27. listopadu 2009 o mediální gramotnosti v digitálním prostředí – Úř. věst. C 301, 11.12.2009, s. 12).

⁽⁵⁾ „(...) Pro schopnost práce s digitálními technologiemi jsou nezbytné důkladné pochopení povahy, úlohy TIS a jejich možností v každodenních situacích (...) a pochopení možností a potenciálních rizik, jež internet a komunikace prostřednictvím elektronických médií (e-mailu, síťových nástrojů) přináší (...) Požadované dovednosti zahrnují: schopnost vyhledávat, shromažďovat a zpracovávat informace a používat je kritickým a systematickým způsobem (...) [Jedinci by rovněž] měli umět používat TIS k podpoře kritického myšlení, tvořivosti a inovací (...)“ (Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení (2006/962/ES), Úř. věst. L 394, 30.12.2006, s. 10).

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 15.

Komisi a příslušné odvětví, aby podnikly kroky k vytvoření bezpečného internetového prostředí pro děti a aby přijaly nezbytná opatření k boji proti nedovolenému obsahu, jako jsou snímky znázorňující sexuální zneužívání dětí;

2. přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV ⁽⁷⁾, kterou musí členské státy provést;

3. fakt, že zatímco závěry Rady z roku 2011 a směrnice 2011/93/EU se podrobně zabývají opatřeními v rámci 3. a 4. pilíře Evropské strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem, tyto závěry budou zaměřeny především na otázky spadající do 1. a 2. pilíře uvedené strategie;

4. skutečnost, že tyto závěry a závěry z roku 2011 se doplňují a společně představují komplexní reakci Rady na Evropskou strategii pro internet lépe uzpůsobený dětem navrženou Komisí;

BERE NA VĚDOMÍ:

1. vytvoření „koalice pro lepší internet pro naše děti“, která vznikla z iniciativy Komise, a jejího pracovního plánu s cílem dosáhnout pokroku a výsledků v pěti oblastech činnosti (nástroje podávání zpráv, věkově přiměřené nastavení ochrany soukromí, klasifikace obsahu, rodičovská kontrola, odstraňování materiálů souvisejících se zneužíváním dětí) ⁽⁸⁾;
2. návrhy Komise týkající se nařízení, kterým se vytváří nástroj pro propojení Evropy ⁽⁹⁾ a návrh nařízení o transevropských telekomunikačních sítích ⁽¹⁰⁾, které předpokládají financování infrastruktury služeb bezpečnějšího internetu, a to na evropské i vnitrostátní úrovni;

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 335, 17.12.2011, s. 1 a oprava směrnice (Úř. věst. L 18, 21.1.2012, s. 7).

⁽⁸⁾ Koalice je iniciativa vedená odvětvím, na níž se podílejí evropské i světové společnosti zabývající se informačními a komunikačními technologiemi a médii (http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/ceo_coalition/ceo_coalition_statement.pdf).

⁽⁹⁾ Dokument 16176/11.

⁽¹⁰⁾ Dokument 16006/11.

3. návrhy Komise týkající se nařízení, kterým se zřizuje program Horizont 2020 ⁽¹⁾, který předpokládá financování výzkumu mimo jiné i v oblastech souvisejících s interakcí dětí a internetu, a návrh nařízení, kterým se zavádí program „Erasmus pro všechny“ ⁽²⁾, který předpokládá financování iniciativ týkajících se médií a digitální gramotnosti v oblasti vzdělávání;
4. výzvu Komise adresovanou členskými státy, aby jmenovaly národního digitálního přeborníka, jehož činnost se zaměřuje na prosazování přínosů inkluzivní digitální společnosti ⁽³⁾;
5. skutečnost, že Rada Evropy pracuje v rámci své strategie pro správu internetu (2012–2015) na ochraně a zvyšování vlastní odpovědnosti dětí v prostředí internetu;
6. velmi příznivé výsledky a postupy stávajících projektů na vnitrostátní úrovni, které podporují obdobné cíle, jako je vytvoření kvalitního internetového obsahu pro děti či ochrana nezletilých například nástroji na kontrolu, zvyšování povědomí či vlastní odpovědnosti;

ZDŮRAŽŇUJE, ŽE:

1. interaktivní a všudypřítomný charakter internetu nabízí řadu příležitostí pro rozvoj mediální gramotnosti, zejména digitálních kompetencí, jež podporují kritické myšlení, analytické dovednosti, inovativnost a tvořivost. Rozvoj mediální gramotnosti, zejména digitálních kompetencí, je důležitý pro to, aby se děti mohly bezpečně adaptovat na neustále se rozvíjející nové technologie a aby si svůj svět mohly utvářet bezpečným a tvůrčím způsobem;
2. dlouhodobé dopady nedostatečných investic do politik týkajících se dětí na naši společnost mohou být hluboké ⁽⁴⁾, což podtrhuje nutnost řešit specifické potřeby a zranitelnost dětí v souvislosti s internetem a učinit internet prostorem příležitostí pro všechny evropské děti bez ohledu na jejich etnický, kulturní či sociální původ a pro děti s postižením a děti se zvláštními potřebami, s cílem zmenšit existující rozdíly v digitální gramotnosti;
3. je důležité koordinovat provádění činností zahájených v rámci Evropské strategie pro internet lépe uzpůsobených dětem na vnitrostátní i evropské úrovni při současné

podpoře interakce mnoha zúčastněných stran se zapojením především dětí, vládních odborů, příslušných orgánů, nevládních organizací a průmyslu; příkladem posílené spolupráce na evropské úrovni je zajištění nepřetržité a intenzivnější koordinace činností prováděných v rámci sítě center pro bezpečnější internet v členských státech, financované EU;

4. samoregulace je důležitá, protože internet představuje rychle se měnící prostředí vyžadující flexibilitu nezbytnou pro to, abychom se vyvarovali omezování jeho růstového potenciálu a přizpůsobivosti; aby byla samoregulace účinná, musí být ovšem nezávisle monitorována a hodnocena a úzce propojena s iniciativami zaměřenými na zvyšování informovanosti a vlastní odpovědnosti;

DOPORUČUJE, ABY BYLA PŘIJATA OPATŘENÍ V TĚCHTO OBLASTECH:

OBLAST 1: Kvalitnější internetový obsah pro děti

JELIKOŽ:

1. děti jsou internetu vystaveny prostřednictvím stále většího množství různých zařízení a v čím dál tím nižším věku, ale nenalézají dostatečně kvalitní obsah přiměřený jejich věku;
2. označení „kvalitní internetový obsah pro děti“ by mělo být chápáno jako obsah, z něhož mají děti nějaký prospěch – který například rozšiřuje jejich znalosti a dovednosti a rozvíjí jejich kompetence se zvláštním důrazem na tvořivost – a navíc je přitažlivý a užitečný, spolehlivý a bezpečný a případně je to obsah, v němž je jasně rozpoznatelná reklama nebo obchodní sdělení ⁽⁵⁾;
3. dostupnost kvalitního internetového obsahu pro děti může rozšířit lepší využívání internetu dětmi a může významným způsobem usnadnit rozšíření připojení domácností v EU k internetu prostřednictvím širokopásmového připojení a jeho aktivního využívání ⁽⁶⁾ a naopak;
4. zvýšení informovanosti a jistoty spotřebitelů (dětí, rodičů a pedagogických pracovníků) a jejich důvěry ve využívání internetového obsahu v různých zemích a zařízeních při současném respektování jazykových a kulturních zvláštností jednotlivých členských států by mohlo snížit roztržitost digitálního jednotného trhu;

⁽¹⁾ Dokument 17933/11.

⁽²⁾ Dokument 17188/11.

⁽³⁾ Pro informaci: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/digital-champions>;

<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/about-0>

⁽⁴⁾ Agenda EU v oblasti práv dítěte.

⁽⁵⁾ Vychází z: Producing and providing online content for children and young people - An inventory (Tvorba a poskytování internetového obsahu pro děti a mládež – přehled otázek), http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/competition/final_draft.pdf

⁽⁶⁾ Pracovní dokument útvarů Komise ze dne 23. března 2012 o provádění národních plánů v oblasti širokopásmových sítí (SWD(2012) 68 final), s. 17.

5. podpora, tvorba a šíření kvalitního internetového obsahu vyžaduje dynamickou a těsnou spolupráci mezi veřejnými a soukromými tvůrci obsahu, odborníky zabývajícími se bezpečností dětí na internetu (např. nevládními organizacemi, a centry pro bezpečnost internetu), poskytovateli internetových služeb a osobami podílejícími se na výchově a vzdělávání dětí (například rodiči a učiteli), jakož i dětmi samotnými;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, KOMISI A PŘÍSLUŠNÉ ODVĚTVÍ, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ:

1. podporovaly inovace prostřednictvím používání otevřeného softwaru a otevřených norem pro vytváření kvalitního internetového obsahu dětmi a pro děti, a to prostřednictvím podpory projektů a iniciativ týkajících se mimo jiné budování interoperabilních platforem umožňujících přístup k takovému obsahu;
2. hodnotily kvantitativní a kvalitativní aspekty internetového obsahu vytvořením systému hodnocení podle věku a systému klasifikace podle obsahu (včetně klasifikace založené na spokojenosti uživatelů a hodnocení odborníků), které budou spolehlivé a umožní srovnání mezi různými zeměmi a přístroji a současně ponechají prostor kulturním odlišnostem v jednotlivých členských státech;
3. v souvislosti s vytvářením kvalitního internetového obsahu zkoumaly možnosti řešení jazykových bariér, například prostřednictvím vylepšených strojových překladů, a tak přispívaly k vytváření jednotného digitálního trhu;

OBLAST 2: Zvyšování informovanosti a vlastní odpovědnosti

JELIKOŽ:

- k tomu, aby děti mohly internet používat bezpečně, je nezbytné vyřešit na jedné straně otázku technických nástrojů umožňujících bezpečný pohyb po internetu a na druhé straně zprostředkovat dětem přiměřené znalosti, dovednosti a kompetence, díky nimž by se dokázaly účinně a odpovědně pohybovat v internetovém prostředí;
- odvětví vzdělávání i rodiče by měli hrát významnou úlohu, pokud jde o pomoc dětem při přínosném a tvořivém využívání možností internetu, jakož i pokud jde o rozpoznávání a zvládnutí rizik, s nimiž se na internetu setkávají. Současně je třeba připustit, že sami učitelé a rodiče potřebují podporu a odbornou přípravu, aby mohli držet krok s rychlými a nepředvídatelnými změnami ve virtuálním životě dětí a s neustále se rozvíjejícími novými technologiemi;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

1. zintenzívnily provádění strategií s cílem zařadit výuku bezpečnosti na internetu a digitálních kompetencí do škol a vybízely k využívání internetu ve všech školních předmětech a v tomto ohledu podporovaly odpovídající odbornou přípravu učitelů;
2. podněcovaly rodiče a děti k osvojování digitálních kompetencí v kontextu informálního a neformálního učení, a to i v rámci organizací mládeže pomocí adekvátně vyškolených pracovníků s mládeží;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY:

3. aktivně podporovaly účast dětí na přípravě vnitrostátních a celoevropských kampaní na zvyšování informovanosti, právních předpisů nebo jiných opatření a aktivit, které mají dopad na aktivity dětí na internetu, například prostřednictvím další podpory vnitrostátních panelů mládeže organizovaných centry pro bezpečnější internet;
4. dále rozvíjely mediální gramotnost, zejména digitální kompetence, a podporovaly zvyšování informovanosti na vnitrostátní a celoevropské úrovni;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, KOMISI A PŘÍSLUŠNÉ ODVĚTVÍ, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ:

5. na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU podporovaly partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem zvyšovat informovanost a vlastní odpovědnost s důrazem na přítomnost, které internet poskytuje, zaměřená na všechny rodiče i děti bez rozdílu sociálního, etnického a kulturního původu, včetně dětí ze socioekonomicky znevýhodněných prostředí a dětí se zvláštními potřebami;
6. nadále poskytovaly poznatky a možnost pochopit chování dětí na internetu a dopadů služeb a technologií na využívání internetu dětmi;
7. zlepšily nástroje rodičovské kontroly tak, aby účinně fungovaly na všech zařízeních a byly interoperabilní, aby byly k dispozici v co největším počtu jazykových verzí, a aby vypracovaly strategie zaměřené na informování rodičů o existenci nástrojů rodičovské kontroly s ohledem na právo dětí na soukromí, informace a svobodu vyjadřování;

8. koordinovaly společné minimální standardizované podávání zpráv o kategoriích škodlivého obsahu a společná minimální standardizovaná výkonnostní kritéria pro postupy podávání zpráv, které by byly srovnatelné, transparentní a využitelné v různých zemích i zařízeních;
9. za účelem posílení spolupráce v rámci odvětví a spolupráce s vládními agenturami, nevládními organizacemi a krizovými telefonními linkami poskytovaly nezbytnou podporu při vytváření, zavádění a monitorování účinných mechanismů podávání zpráv o škodlivém obsahu a návazných mechanismů a aby zajistily využívání mechanismů a příslušných platforem a zařízení nezbytných pro mezinárodní spolupráci;
10. provedly a uplatňovaly stávající samoregulační iniciativy internetové inzerce a aktualizovaly je o nové formy inzerce;

VYZÝVÁ PŘÍSLUŠNÉ ODVĚTVÍ, ABY:

11. používalo výchozí nastavení ochrany soukromí a aby vyvíjelo a uplatňovalo účinné způsoby informování dětí a rodičů o tom, jaké je jejich nastavení ochrany soukromí online;

12. dále rozvinulo samoregulační iniciativy internetové inzerce.

V zájmu zajištění efektivit opatření navazujících na tyto závěry RADA EVROPSKÉ UNIE vyzývá

1. koalici generálních ředitelů, aby Radě předložila svou závěrečnou zprávu, očekávanou v lednu roku 2013;
2. Komisi, aby často poskytovala zpětnou vazbu a informace ohledně pokroku v opatřeních obsažených v Evropské strategii pro internet lépe uzpůsobený dětem, zejména pokud jde o procesy referenčního srovnávání a hodnocení, jež mají být prováděny za účelem vyhodnocení uplatňování této strategie;
3. Komisi a členské státy, aby k plnění cílů v rámci všech čtyř pilířů Evropské strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem a těchto závěrů vhodným způsobem využívaly stávající i budoucí programy financování EU, aniž by tím byla dotčena jednání o víceletém finančním rámci na období 2014–2020.